

Erica Terpstra over optimisme en doorzetten

'Alleen al het streven naar hoop is een stap vooruit'

Erica Terpstra leerde al vroeg dat hoop niet zomaar een gevoel is, maar iets dat je traint. Als olympisch zwemster dreef het haar door de laatste baantjes, later begeleidde het haar door politieke debatten, televisieprogramma's en reizen over de hele wereld. Vandaag, op 82-jarige leeftijd, vertelt ze exclusief aan MAX Magazine hoe optimisme haar levenskompas bleef én blijft.

Ooit, toen Erica Terpstra als olympisch zwemster nog elke ochtend het water in dook, was het hoop die haar drijvend hield: het vertrouwen dat er ergens, voorbij de laatste baantjes, een doorbraak lag, dat het morgen sneller zou gaan dan vandaag. Nu, decennia later, spreekt ze over hoop met dezelfde vanzelfsprekendheid als waarmee ze toen haar badmuts opzette.

POSITIEF

Ze is 82, maar zodra ze begint te praten, gebeurt dat met de opgewekte levenslust van iemand die zich niet laat reduceren tot een leeftijd, of tot het ongemak van een tegenstribbelende knie. "Dat ik last van mijn knie heb, is inherent aan mijn leeftijd. Dan ga ik niet zitten zuchten van 'tjonge, jonge wat erg', maar ik kijk meteen wat ik eraan kan doen, hoe ik het kan compenseren. Zo creëer ik hoop voor mezelf. Ik blijf nooit steken in waar ik in vastzit. Sowieso ben ik niet snel *down*." Het zit erin gebakken, denkt ze. "Mijn moeder was een heel positief mens. Als er problemen waren, zocht ze altijd weer met grote opgewektheid naar een oplossing. Dat zit ook in mij. Als je voormalig zwemster Ada Kok spreekt, zal ze er precies hetzelfde over denken: als het niet kan gaan zoals je wil, maak je er toch wat van. Daar kun je je in trainen. Alleen al het zoeken naar hoop is een geweldige vooruitgang als je in een situatie bent beland van: hoe nu verder?"

ERICA OP REIS

In haar politieke jaren als Kamerlid en staatssecretaris voor de VVD - de wandelgangen, de dossiers, de debatten - gebruikte Erica dezelfde soort hoop die haar vroeger door de laatste honderd meter heen

trok. Niet de opgewektheid van iemand die alles rooskleurig ziet, maar het vastberaden geloof dat mensen kunnen bewegen, dat standpunten kunnen schuiven, dat er ergens tussen de regels ruimte zit voor verbinding. Later, in het MAX-programma 'Erica op Reis', paste ze diezelfde houding toe: een open, nieuwsgierige blik en het vertrouwen dat een mens altijd meer is dan zijn rol of titel. Door de coronapandemie kon ze in 2020 de laatste reeks niet afmaken. "Toen ik 80 werd, kwam Jan Slagter op mijn verjaardag. Als cadeau stelde hij nog één mooie reis voor 'Erica op Reis' voor. Dat vond ik geweldig. Ik wilde graag nog eens terug naar Mexico. Helaas kreeg ik die moeilijke knie, waardoor ik de reis moest uitstellen. Ik wil wel goed kunnen lopen - zonder rollator - en wat conditie opbouwen voordat ik ga. Ik verheug me er enorm op."

INSPIRATIE

En het gaat de goede kant op. Ze is alweer behoorlijk op de been. "Een vriend haalt me twee keer per week op en dan wandelen we over de boulevard van Scheveningen, waar ik woon. We trainen, doen oefeningen; ik wil wel een beetje vief blijven!" Nu ze wat minder mobiel is, leest ze meer. "Zoals het prachtige boek 'Voices for the Voiceless', geschreven door de Dalai Lama. Het gaat over Tibetanen die hun eigen taal nauwelijks mogen spreken, kinderen die naar kostscholen van Chinezen gaan. De Dalai Lama probeert ze toch een stem te geven. Het inspireert me, zonder dat ik mezelf een boeddhist zou noemen. Maar ik vind het wel mooi om, zoals in het boeddhisme gebeurt, naar jezelf van binnen te kijken en bedenken hoe je daar nog wat kunt verbeteren." Dan schatert ze: "Nou, daar is nog een hoop te doen!"

ONBEVANGEN NIEUWSGIERIGHEID

Haar reizen verruimden haar blik, vooral in landen die nog aan het opbouwen waren. "Ik ontmoette mensen die in dorpjes aan de oever van de Nijl woonden en nauwelijks bestaansmogelijkheden hadden. Toch slaagden ze erin iets van hun leven te maken zonder daar grote woorden aan vuil te maken. Het gaf mij - en heel veel kijkers - de mogelijkheid achter de façade te kijken. Ik kreeg er altijd veel reacties op; mensen leefden mee, wilden met me praten over wat ik meemaakte." Nooit verloor ze haar onbevangen nieuwsgierigheid. "Ik vind dat het leven dat waard is. Houd je ogen open en kijk wat er om je heen gebeurt. Niets is vanzelfsprekend. Met verwondering kijk ik niet alleen naar de mensen met wie ik omga, maar ook naar wie ik niet meteen kan peilen, degenen die van buiten je eigen kring komen. Ik vind het boeiend me in hen te verdiepen, met ze mee te doen en er zo achter te komen wie ze zijn."

IN DE KAMER

Soms raakt iets haar omdat ze het zelf al meemaakte, zoals de beëdiging van de zeventig nieuwe Kamerleden. "Ik heb 27 jaar in de Tweede Kamer gezeten. In de blikken van de nieuwe Kamerleden zag ik dezelfde ontroering die ik destijds ook voelde. Het gevoel kwam helemaal terug. Ik hoop dat zij net zo'n mooie, interessante tijd meemaken als ik. Nog altijd volg ik alle debatten op tv. Met vrienden en vriendinnen die in mijn tijd in de Kamer zaten, bespreken we wat we gezien hebben. Nee, ik noem geen namen, maar ook dit soort dingen maken het leven mooi."

'Een samenleving is alleen leefbaar als mensen elkaar respecteren'

VERTROUWEN IN DE TOEKOMST

In een wereld die soms stormachtig is, brengt Erica steeds weer licht, ook als de horizon troebel wordt. "Natuurlijk maak ik me ook weleens zorgen. Als je naar de honger, het leed, de nood in de wereld kijkt, kun je je alleen maar bevoorrecht voelen dat je in Nederland woont. Het raakt me dat zo veel mensen worstelen om te overleven. Tegelijkertijd zie ik overal mensen die nieuwe dingen ontwikkelen, kansen creëren, buiten de lijntjes kleuren, oplossingen vinden. Juist die hebben we straks nodig. Zij geven me vertrouwen in de toekomst." Voor volgende generaties hoopt ze op een maatschappij van respect. "De wereld wordt steeds diverser, met andere gewoonten en ideeën dan alleen puur Hollands. Ik denk dat een samenleving alleen leefbaar is als mensen elkaar ruimte geven en respecteren. Mijn hoop is erop gevestigd dat dit lukt." ■

'Ik verheug me enorm op nog één grote reis'